

PER UNA PARTICIPACIÓ DE QUALITAT EN EL DISSENY DELS PLANS LOCALS DE JOVENTUT

Els darrers anys la política vol prendre una nova direcció intentant sumar tots els agents socials en la presa de decisions i afavorir així la participació de totes les persones i col·lectius per tal d'enfortir projectes i assumir amples consensos socials. En aquest sentit, el món local hi té un paper essencial ja que els governs municipals són els més propers a la ciutadania i, per tant, els hauria d'ésser més fàcil dur a terme processos de participació ciutadana per a desenvolupar els seus projectes.

És en aquest context que els Consells Locals de Joventut (CLJ) han reclamat històricament que les polítiques de joventut, enteses com a polítiques transversals, siguin treballades tant amb el conjunt del jovent organitzat del municipi com amb aquelles persones joves que, tot i no estar organitzades, volen participar de la presa de decisions. Així doncs sovint es reclama que els pressupostos, les festes majors o bé els Plans Locals de Joventut es consensuin entre el jovent del municipi i el propi govern.

L'objectiu d'un Pla Local de Joventut (PLJ) és dur a terme una diagnosi de l'estat de la joventut i de les polítiques municipals per tal de poder oferir solució a totes aquelles problemàtiques que té la gent jove. És, doncs, d'especial importància el paper del jovent en totes les fases del procés per elaborar un PLJ. Malauradament en algunes ocasions els PLJ no s'elaboren de manera coordinada amb el jovent del municipi i, en els pitjors dels casos no participen en tots les fases. Dit d'una altra manera, s'elaboren PLJ poc o gens participatius.

La necessitat i utilitat dels PLJ queda recollida tant en la Llei 33/2010 de Polítiques de Joventut^{1,2} com en el Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2010-2020³, constatant així la importància d'establir plans estratègics municipals per a garantir la plena emancipació de les persones joves i a la vegada poder donar resposta a les necessitats i problemàtiques del conjunt de la població jove.

A banda, la Direcció General de Joventut, a través de les diputacions, atorga ajudes econòmiques, assessorament i formació tècnica als municipis per tal de poder dissenyar els PLJ. Entenem, doncs, que l'administració aposta pels PLJ com l'eina que guiarà el disseny de polítiques municipals de joventut.

La Xarxa de Consells Locals de Joventut (XCLJ) considera que els PLJ han d'ésser projectes on el jovent hagi participat i que a la vegada siguin operatius i estratègics. És en aquest sentit que sempre s'ha reivindicat uns PLJ amb una durada raonable. És a dir, no poden allargar-se tant com per a quedar desactualitzats en un breu espai de temps, però tampoc no poden ser tan curts com perquè la fase de disseny es mengi temps d'execució.

Com a XCLJ es valora que la durada recomanable d'un PLJ són 4 anys. En aquest sentit caldria dedicar 9 mesos a la fase de disseny del pla i que la resta de temps sigui per a la seva execució i avaluació. A mesura que s'avaluï el PLJ cal recollir les valoracions i incorporar-les al disseny del següent pla. Així s'eviten els espais temporals buits entre l'acabament d'un PLJ i l'inici del successiu. Sovint, durant aquests buits, es prorroguen PLJ i, de retruc, polítiques de joventut desactualitzades aprovades com a mínim 4 anys enrere.

¹ Art. 13.1.a. "Elaborar plans locals en matèria de polítiques de joventut, amb l'assessorament, si ho requereixen, de l'Agència Catalana de la Joventut."

² Art. 22.2.b "El Projecte territori. És el conjunt d'actuacions i programes que els governs locals defineixen, impulsen, coordinen i avaluen i que donen lloc als diferents plans locals de joventut."

³ PNJCat 2010-2020, capítols 4.2.1.2. Eines i espais per al desenvolupament del Projecte Territori i 4.3.2.2. Instruments del Projecte Jove a escala local

Tot això porta a garantir una bona qualitat dels PLJ de manera que siguin consensuats entre tots els agents socials i polítics del municipi. En aquest sentit:

- Els PLJ han de comptar amb una elevada participació tant dels i les joves associades (a través del CLJ) i de les persones joves no associades. A més, ha d'incloure un seguit de formacions que permeti al jovent conèixer els recursos per a poder participar.
- Els governs han de tenir molt en compte els recursos de què disposa per tal de garantir una participació adequada i un PLJ realista i assumible.
- Els PLJ han de comptar amb indicadors reals que permetin fer seguiment i avaluar el desplegament del PLJ durant la seva execució involucrant l'ajuntament i el jovent.
- Els PLJ han de tenir visió estratègica recollint les valoracions abans esmentades i projectant-les per al disseny del següent.
- Els governs han de ser flexibles poder incloure línies de treball en funció de la seva utilitat durant l'execució del PLJ. Això serà sempre en funció de les avaluacions periòdiques abans proposades.
- El govern ha de garantir que qualsevol jove del municipi pugui estar informat de l'estat tant de redacció com d'execució del PLJ.

El procés de generar i desplegar un PLJ no només és un deure del govern local sinó que a la vegada és un exercici de co-responsabilitat del jovent del municipi; mentre que el govern n'ha de garantir l'execució, el CLJ vetlla perquè es faci correctament. A la vegada des de la XCLJ es considera que el disseny d'un PLJ és un procés d'aprenentatge entre els ajuntaments i els CLJ perquè no només ajuda a conèixer la realitat, necessitats i mancances dels i les joves del municipi, també obliga aquests dos agents a treballar coordinadament.

En aquest sentit, la XCLJ juntament amb el CNJC insta a:

- Reconèixer el paper de la gent jove en l'elaboració de Plans Locals de Joventut. El jovent ha de ser el motor del PLJ per així determinar a diagnosi i les propostes polítiques del futur. A més s'ha de poder avaluar constantment el desenvolupament de les polítiques de joventut.
- Assegurar que els processos d'elaboració dels PLJ siguin plenament participatius, entenent-los com el treball conjunt entre el govern local i el jovent del municipi en totes les fases del PLJ⁴.
- Que tots els municipis comptin amb un PLJ actualitzat que contempli la creació d'un CLJ si aquest no existeix.
- Que les institucions incorporin les recomanacions de la XCLJ en els criteris per a l'adjudicació d'ajuts econòmics per al disseny d'un PLJ per als Ajuntaments.

Resolució aprovada a la 39a Assemblea General Ordinària del CNJC

⁴ *Guia d'elaboració de Plans Locals de Joventut: El paper dels Consells Locals de Joventut i la concertació de polítiques públiques*, Xarxa de Consells Locals de Joventut

